

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Našja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 3 K in za četiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstriljaške države 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Kata-likanskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, — Enkrat 25 vin., za dvakrat 35 vin., za trikrat 45 vin. Za večkratne oglase primeran popust, Inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Udamo se nikdar!

V sv. pismu čitamo: „Pomislí, Gospod, kaj se nam je prigodilo; ozri se in poglej naše osramotenje! Naša dedščina je prišla na tuje, naše hiše na inostrance. Sirote smo brez očeta, naše matere so kakor vdove. Vodo svoje pijemo za denar, svoja drva kupujemo. Za vrata naše nas gonijo, trudnim ne dajo pokoja... Minulo je veselje našega sreča, v žalost je izpremenjen naš zbor.“ S takimi in sličnimi ganljivimi besedami izraža starozakonski prerok svojo žalost zavoljo nesreče svojih rojakov.

Zalostno je stanje obmejnih Slovencev, kajti vsepovsod se nam kratijo naše pravice. Tujci med nami se bogatijo, mi postajamo sirote. Inostranci prihajajo v naše urade in sole ter prezirajo naše ljudstvo zaradi njegovega jezika. Plačujemo davke deželi in državi kakor drugi narodi, a naše opravičene zahteve se nam ne izpolnjujejo. Vodo svojo za denar pijemo, svoja drva kupujemo. Za vrata naše nas gonijo.

Kdor ima količkaj ljubezni do svojega zatiranega naroda, mora planiti kvišku ter iti na bran za pravice svojega ljudstva. Le kdor je izdajica, gre med sovražnike in se bojuje proti svojemu lastnemu ljudstvu. Ze dolgo vrsto let opravljajo to žalostno delo med nami oni, katere imenuje ljudski jezik nemškutarje. Toda, ali, v zadnjem času so se jim pridružili tudi vsi naši liberalci. Ne bojujejo se več ob strani svojega slovenskega naroda, ampak roko v roki gredo z nasprotniki proti lastnim bratom. Pozabili so na vsa preganjanja, preziranja in zapostavljanja ter se začeli bratiti z onimi, ki nam hočejo hudo. Njih listi, „Narodni List“ in „Sloga“, pojejo isto pesem kakor „Stajero“.

Sicer pa ni bilo drugače pričakovati. Liberalci so razbili edinstvo spodnještajerskih Slovencev ter si naredili lastno stranko. Iz svojega političnega programa so vrgli sveto vero. Kdor pa svojo vero zataji, isti tudi svojemu narodu ne ostane dolgo zvest, kajti samo sv. vera mu veleva, ljubiti svojo domovino. Tako je bilo vedno, tako se je zgodilo tudi tokrat. Bratje so nas zapustili ter šli med svoje sovražnike. Slovensko ljudstvo na Štajerskem se bori za svojo zemljo, za svoj jezik, za svoje pravice v deželi, liberalci pa so zapustili svoje ljudstvo.

Toda mi ne izgubimo poguma. Tudi sami se čutimo zmogljive in krepke dovolj, da vojujemo in izvojujemo politično borbo v prid slovenskemu ljudstvu. Če je tudi vse proti nam, mi stojimo trdno. Mi znamo umirati, a udajati se ne. Zastava Slovenske kmečke zveze, vodi nas z božjo pomočjo in lastnim pogumnim delom v nadaljne boje do končne zmage!

Vojska na Balkanu.

Mirovna pogajanja v Londonu so prekinjena, a vojska se ni na novo začela. Balkanske države upajo, da bo Turčija vendar uvidela svojo nezmožnost za nadaljevanje vojske in da bodo tako države mirnim potom dosegle, kar si želijo. Gre se za Odrin in Egejske otoke. Sedanja turška vlada bi bila menda že davno odstopila oboje, ako bi ne imela za hrbotom mladoturške stranke, ki nečuvno hujska turško prebivalstvo radi Odrina in Egejskih otokov, tako, da bi se v slučaju odstopa bilo bati upora in notranjih nemirov. Za Odrin se Turki vsled tega toliko potegujejo, ker je tam pokopanih nekaj sultanov in jim je torej mesto svet kraj. Sultan je namreč za Turke tudi v verskem oziru poglavar. Egejski otoki pa so potrebni za Turčijo, ker samo tako lahko brani vsem sovražnikom uspešno vhod v Dardanele in pred Carigrad. Toda na drugi strani mora Turčija pomisliti, da je bila na bojnem polju tepena, in sicer tako hudo, da je za vsak nadaljni odpor nezmožna. Ako se vojska nadaljuje, lahko izgubi zraven Odrina še Carigrad ter del pokrajin v Mali Aziji. Tudi velevlasti, ki so se ves čas zadržale nasproti obema strankama nepristranski, so sedaj očitno stopile na stran balkanskih držav ter svetovale Turčiji, naj se vendar uda. Turčija velevlastim še ni odgovorila.

Napetost med Avstrijo in Srbijo je zelo popustila, ker je dala Srbija konzulom Prohaski in Tahiju popolno zadoščenje ter se je izrekla tudi pripravlje-

no, da odlegne svoje vojaštvo iz pomorskih krajev Albanije.

Velevlasti se v Londonu še nadalje posvetujejo zaradi Albanije in ji določajo meje. Nazori o velikosti bodoče Albanije so zelo različni in ni pričakovati, da bi se tako hitro našla edinost. Vsled tega pa še tudi ne moremo reči, da je vsaka nevarnost velike vojske odstranjena, kajti zaradi Albanije si velevlasti še vedno lahko skočijo v lase. A tudi spor med Rumunijo in Bolgarijo še ni poravnán, in dokler ne bo ta točka sporazumno rešena, je še dosti nevarnosti za vojne zapletljajve. Na kratko torej lahko rečemo: V obče je napetost med državami precej popustila, vendar izven nevarnosti za novo vojsko še nismo. Pač pa je mogoče, da bodo balkanske države kmalu udarile po Turčiji, ako se bo še dolgo obotavljala.

Velevlasti posredujejo.

Velevlasti ne želijo, da bi se na Balkanu vojska nadaljevala. Cel čas so se posvetovali njih zaštopniki v Londonu, kako bi to dopovedali Turčiji, in nazadnje so se zedinili na točke, ki so vsem ugajale. Dne 17. t. m. je izročil avstro-ogrski poslanik v Carigradu, mejni grof Palavičini, turškemu ministru za zunanje zadeve, Noradungianu, skupne predloge. Velevlasti svetujejo Turčiji, naj prepusti Odrin Bolgariji in naj prepusti vprašanje zaradi Egejskih otokov, katere zahtevajo Grki, velevlastim, da ga one rešijo z Grško. Ako se Turčija na te nasvete ne bo ozirala, grozijo velevlasti, da ne bodo posodile Turčiji nobenega denarja, katerega sedaj nujno potrebuje, da uredi svoje slabe finančne razmere. Hotele so ji tudi zapretiti, da pridejo velevlasti s svojim brodom pred Carigrad, ako se ne ukloni njihovim predlogom. Teda Nemčija tega ni hotela, zato se je ta misel opustila. Pač pa so velevlasti Turčijo opozorile, da je za njo velika nevarnost, da izgubi Carigrad in del maloazijskega posestva, ako bo vojsko nadaljevala. To je zelo zanimiv odstavek v govoru velevlasti, ki nam pove, da tudi velevlasti poznajo razdrapanost turške armade, ki je za nadaljevanje vojske nesposobna. Med velevlastmi se drži najbolj ob strani Nemčija. Vidi se, da hoče Nemčija veljati kot prijateljica Turčiji, to pa gotovo zaradi tega, da sterc upliv Anglije, ki si na podlagi svojega prijateljstva hoče pridobiti v Aziji novih pokrajin, seveda na račun Turkov. Turški minister je odgovoril grofu Palavičiniju, da bodo velevlasti kmalu dobile turški odgovor.

Turška vlada dosedaj še ni dala velevlastim nobenega odgovora. Upreti se je težko, a tudi udati.

Bolgarija zahteva odločitev.

Bolgarski krogi so zelo nevoljni, ker turška vlada tako zavlačuje mirovna pogajanja, in po vsej deželi se zahteva, da se naj takoj nadaljuje vojska, ako se ne more takoj skleniti mir. Ministrski predsednik Gešov je pooblastil bolgarske zastopnike v Londonu, da lahko takoj obvestijo bolgarskega komandanta pri Cataldži, naj prične vojsko, ako ni pričakovati v najkrajšem času miru. Ministrski predsednik opozarja, da se morajo vojaki balkanskih držav kmalu vrniti na svoje domove, kjer jih čaka delo na polju, kajti sicer ima pričakovati Bolgarija v tekočem letu glad.

Poročilo, ki je prišlo zadnji teden iz Londona, da so balkanske države odpovedale premirje, vsled česar bi se morala v 4 dneh zopet začeti vojska, se ne potrjuje, toča vse ima svoj konec.

Turško brodogje.

Med turškim in grškim brodogjem se vršijo vedno majhni spopadi. Do velike bitke ni prišlo, nasprotnika si dosedaj le nagajata, kjer moreta. Grške ladje silijo v Dardanele ter jih obstreljavajo, turške ladje pa izpadajo na Egejske otoke in vznemirjajo grško brodogje. Poročila o takih spopadih so skrajno vedno bolj kričava, čez par dni pa se izve, da na nobeni strani ni bilo posebne nesreče. Vendar doseže Grška svoj namen, da Turčija ne more na lažjih prevažati vojaštva na evropska tla. To je bil tudi vzrok, zakaj balkanska zveza ni dovolila Grkom, da bi sklenili premirje. Bolgari vodijo skrajno pametno celo balkansko zvezo. Turki seveda niso nič kaj prida zadovoljni s svojim brodogjem. Množica je zadnjih proti brodogju demonstrirala, kliče: „Strahopetci, zakaj se vračate vedno v Dardanele, ko so Grki gospodarji na morju? Ostanite enkrat vsaj eno noč zunaj!“ Čast-

niki so odgovorili ljudstvu, naj se ne briga za take reči, ki jih ne razume.

Pomorska bitka.

V soboto, dne 18. t. m., se je vršila med turškim in grškim brodogjem večja bitka, o kateri pa se z obeh strani poroča, da je dobro izpadla. Vendar se da iz poročil toliko spoznati, da turško brodogje je isti dan odplulo iz Dardanel, da napade grško brodogje. Da oslabi že v naprej svojega nasprotnika, je poslal turški poveljnik ladjo Hamidije samo naprej v mnenju, da jo bo vsaj del grškega brodogja zasledoval. Toda se je zmotil, Grški poveljnik je držal svoje brodogje skupaj ter čakal na nasprotnikov izpad. Ko se je turško brodogje približalo, začela se je huda bitka, ki je trajala nad 3 ure. Dve turški ladji sta tako poškodovani, da sta za vsak boj nesposobni, eni se je ulomil krov, Turško brodogje se je nazadnje moralo zopet umakniti v Dardanele, le ladja Hamidije blodi okoli in se bo zatekla v kako nevtralnó (nepriistransko) pristanišče ter bo razorožena, ali pa jo bodo Grki še prej vjeli. Grkom je bila v bitki baje samo ena ladja poškodovana. Ta bitka ima za posledico, da Turki še nadalje ne bodo mogli z Malo Azijo občevati po morju in vsled tega tudi ne prevažati vojaškov na evropska tla. Na Grškem je zavladalo nepopisno navdušenje, ko se je izvedelo za uspeh domačega brodogja.

Kramarski Angleži.

Ze od nekdanj veljajo Angleži kot najboljši in najspretnjši politični kramarji. Ne plačajo nič, zahtevajo pa veliko. Tudi pri sedanji delitvi Turčije hočejo biti Angleži zraven. Svoje poželjive oči obračajo na turške pokrajine v Aziji. Tako čitamo, da se v celi Siriji silovito agitira za to, da bi Sirijo zasedli Angleži. Osobito živahno agitirajo v Beirutu in v Damasku. Dva angleška mohamedanska odbora obdelujeta Beirutane in Damasčane, naj zahtevajo, da Sirijo zasedejo Angleži. Tajnik lorda Kitcherja je obiskal meseca decembra Beirut, Damask, Jafo in Kajfo, kjer so povsod v njegovi navzočnosti mohamedanci zborovali. K angleškemu generalnemu konzulu v Beirut je došlo več odposlaništev, ki so ga prosili, naj ščitijo Angleži mohamedance. V Beirutu se zbirajo ponoči vplivni mohamedanci, ki se posvetujejo, kaj naj store, da bodo Angleži posredovali. Francoska naselbina je vsled te agitacije zelo nevoljna. Trde, da Angleži razburjenje umetno povzročajo, ker bi radi dobili damaško železnico v svoje roke. To železnico namepravajo podaljšati Angleži do Perzijskega zaliva, da teknujejo z nemško trgovino, ki je naslonjena na železnico, ki se gradi v Mezopotaniji.

Vojaška moč pri Cataldži.

Turčija je svoje čete pri Cataldži ojačila, da ima sedaj tam kakih 120.000 mož, 350 topov in 1500 konjenikov. Poveljuje general Ahmed Abuk-paša. Na polotoku Gallipoli in ob Dardanelah je pod poveljstvom Fahri-paše 35- do 40.000 mož. V Carigradu so dozda le še rezervne čete, ki jih sedaj vežbajo. Na azijski strani bo pripravljenih okoli 40.000 mož infanterije. V Siriji pa imajo pripravljenih popolnoma neizurjenih 50 bataljonov, to je okoli 35.000 mož. Vsega skupaj imajo torej Turki v Evropi (Cataldža-Gallipoli) okoli 170.000 mož, na azijski strani nasproti Carigradu 40.000; 35.000 mož v Siriji pride v poštev samo v najsrajnejši sili. V najboljšem slučaju bi torej razpolagala Turčija z 250.000 vojaki.

Balkanske države znajo pa svojo vojno moč bolj prikrivati, vendar je gotovo, da so Bolgari pri Cataldži najmanj tako močni kakor Turki, verjetnejše je pa celo, da imajo do 200.000 mož. Pa tudi pri Rodostu so pripravljene bolgarske in grške divizije za napad na Gallipoli in Dardanele v približno isti moči kakor Turki. Srbi so vezani samo v Albaniji, kjer bo, vstevši armado pri Lešu in Skadru, okoli 20.000 mož, pred Odrinom pa 30.000. Srbi so sicer prosti. Grki so vezani v Epiru, kjer jim stoji nasproti 40.000 Turkov in Albancev. — Iz tega bi že sledilo, da bi bil poraz Turkov po krvavih bojih popoln in neizogiben.

Upor v Skadru.

Skader se še drži, toda le vsled poveljnikovega junaštva. Predstraže pred Skadrom javljajo, da je prišlo dne 14. t. m. do krvavih pouličnih bojev v Skadru. Del posadke se je uprl in zahteval, naj trdnjava